

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

8ος Διεθνής Μαθητικός Διαγωνισμός

«Το σχολείο αφηγείται»

Πληροφορίες | info@ekedisy.gr, 210 3250341
& edutv@minedu.gov.gr, 210 3443042

Η Αρχιτεκτονική του «2^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου»

Λέρος, Απρίλιος 2021

*Το παρόν ηλεκτρονικό βιβλίο αφιερώνεται στη μνήμη των Λεριών **Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου** που έπεσαν ηρωικά για την πατρίδα !*

*Θερμές ευχαριστίες στον ΕΥΑΓΓΕΛΟ Δ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Διπλ. Πολιτικό Μηχανικό, MSc – Ε.Δ.Ε., Ενεργειακό Επιθεωρητή Α΄τάξης, 6σ Yellow belt*

για την επιστημονική του βοήθεια στην τεκμηρίωση της 2ης ενότητας του βιβλίου «Η αρχιτεκτονική του 2ου Γυμνασίου Λέρου και η σύνδεση του με την αρχιτεκτονική του οικισμού του Λακκίου της Λέρου».

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ / ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ**

1. ΓΚΟΥΡΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	Γ1
2. ΔΕΛΙΕΖΟΥ ΗΛΕΚΤΡΑ	Γ1
3. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Γ1
4. ΜΑΝΤΖΑΡΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Γ1
5. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	Γ2

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΕ02

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΙΑΝΝΙΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΕ02
Διευθύντρια 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου

Περιεχόμενα

<u>Πρόλογος</u>	<u>6</u>
<u>Ενότητες</u>	<u>8</u>
① Έναρξη λειτουργίας του 2ου Γυμνασίου Λέρου	9
Α . Ίδρυση Σχολικής Μονάδας	
Β . Ίδρυση Συλλόγου Γονέων	
② Η αρχιτεκτονική του 2 ^{ου} Γυμνασίου Λέρου και η σύνδεση του με την αρχιτεκτονική του οικισμού του Λακκίου της Λέρου	10
③ Περιγραφή χώρων και αιθουσών 2 ^{ου} Γυμνασίου Λέρου	13
④ Η μετονομασία του «2 ^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου»...	14
⑤ Βιογραφικό σημείωμα Απόστολου Ευαγγέλου	15
⑥ Βιογραφικό σημείωμα Ελευθέριου Ευαγγέλου	19
⑦ Παράρτημα	20
Α . Φωτογραφίες των εξωτερικών χώρων του σχολείου	
Β . Φωτογραφίες των εσωτερικών χώρων του σχολείου	
<u>Βιβλιογραφία</u>	<u>41</u>

Πρόλογος

Το σχολείο μας, το 2^ο Γυμνάσιο Λέρου – Απόστολος και Ελευθέριος Ευαγγέλου» συμμετέχει στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σύμπραξης σχολείων και εκπαιδευτικών με τίτλο «Τα σχολεία αναζητούν την ιστορία τους», το οποίο υλοποιείται από το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Διάσωσης Σχολικού Υλικού (ΕΚΕΔΙΣΥ).

Πρόκληση για τη συμμετοχή μας στο πρόγραμμα αποτέλεσε το ταξίδι που «ανοιγόταν» μπροστά μας, που ως αφηγηρία του είχε τον χώρο όπου ζούμε τα τρία τελευταία χρόνια της μαθητικής μας ζωής, ως μέσα πλοήγησής του, την αρχιτεκτονική υπόσταση του σχολείου μας όπως και το αρχαιακό υλικό του και ως τελικό προορισμό του, την εμπύθιση μας στην ίδια την τοπική ιστορία του νησιού μας.

Τα οφέλη που αποκομίσαμε πολλά, όπως η αφύπνιση της μνήμης μας, η θέαση της ζωής μας στο παρόν με μια πιο δεισδυτική ματιά, η στενότερη σύνδεση και η συναισθηματική μας επαφή με τον σχολικό μας χώρο και βέβαια με την ίδια την Λέρο.

Υλικό μελέτης και έρευνας μας αποτέλεσε το αρχαιακό υλικό που αφορά στην ίδρυση, την αρχιτεκτονική και την προσθήκη προσωνομίας στο Σχολείο μας ως «2^ο Γυμνάσιο Λέρου – Απόστολος και Ελευθέριος Ευαγγέλου».

Η ερευνητική /συγγραφική ομάδα

Ηλέκτρα

Σταύρος

Γιώργος

Νίκος

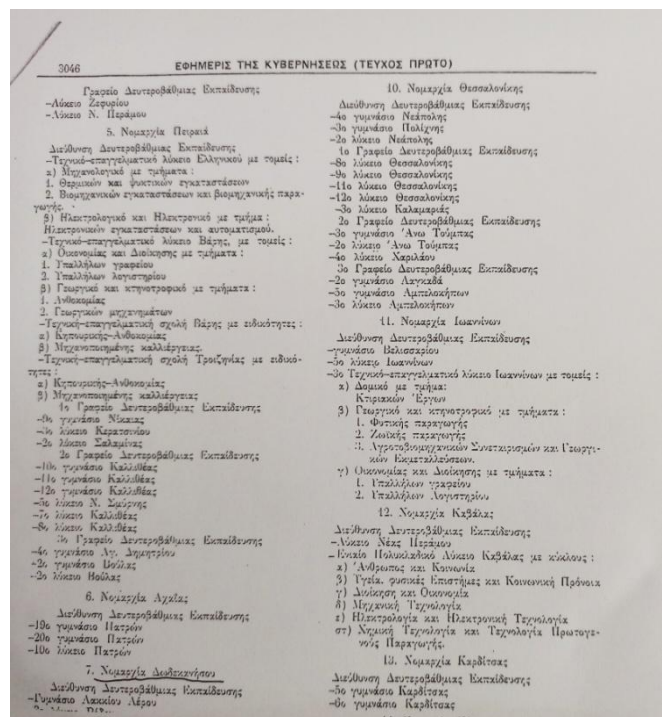
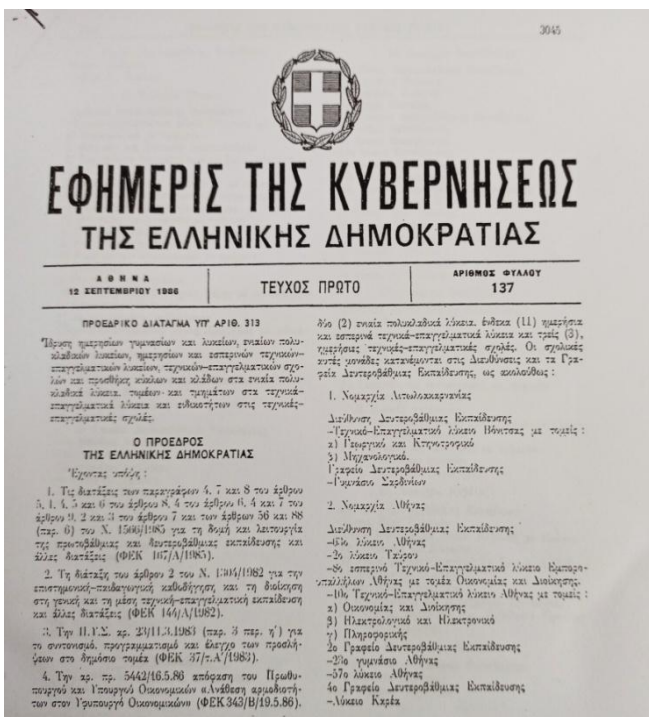
Γιώργος

**Σας καλωσορίζουμε, λοιπόν, στο σχολείο μας
και ευελπιστούμε να απολαύσετε, όπως και εμείς
αυτό το ταξίδι πίσω στο χρόνο!**

1 Έναρξη λειτουργίας του 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου

A. Ίδρυση Σχολικής Μονάδας

Το «*Γυμνάσιο Λακκίου Λέρου*» ιδρύθηκε με το Π.Δ 313/1986 και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α'137/12-9-1986.

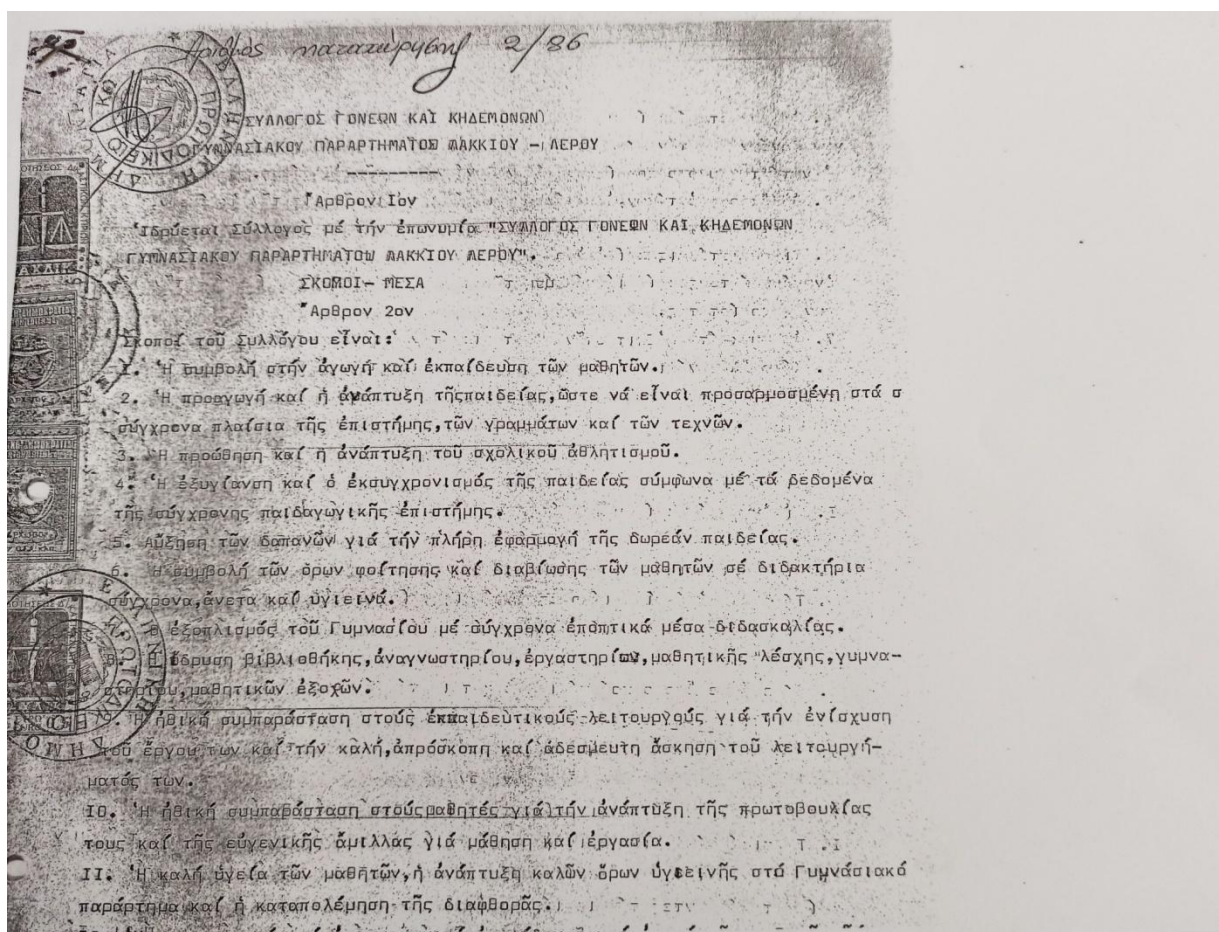
Εικ. 1. Στο κάτω μέρος της εικόνας στον αριθμό «7. Νομαρχία Δωδεκανήσου» δηλώνεται η ίδρυση του «*Γυμνασίου Λακκίου Λέρου*» (Αρχειακό υλικό 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου)

Αρχικά το «*Γυμνάσιο Λακκίου Λέρου*» στεγάστηκε σε ένα από τα ιταλικά κτίρια του οικισμού, το οποίο στη συνέχεια πέρασε στη δικαιοδοσία του Πολεμικού Ναυτικού έως το έτος ίδρυσης του τριώνου σχολικού κτιρίου.

B . Ίδρυση Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων

Αμέσως μετά ιδρύθηκε ο «*Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασιακού Παραρτήματος Λακκίου Λέρου*» με αριθμ. Καταχώρησης 2/86, ο οποίος με την καταστατική πράξη ίδρυσης του καθόριζε τους «Σκοπούς και τα Μέσα» του Συλλόγου, τους «Πόρους – Μέλη του, όπως και τα «Όργανα» και τις αρμοδιότητές τους.

Εικ. 2. Καταστατικό Ίδρυσης «*Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασιακού Παραρτήματος Λακκίου Λέρου*» (Αρχειακό υλικό 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου)

② Η αρχιτεκτονική του 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου και η σύνδεση του με την αρχιτεκτονική του οικισμού του Λακκίου της Λέρου

Το 2^ο γυμνάσιο Λέρου έχει ανεγερθεί *επί οικοπέδου επιφανείας 4.150,00 μ²*, δυνάμει της υπ' αριθμ. 62/1997 οικοδομικής άδειας του πολεοδομικού γραφείου της τότε νομαρχιακής αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου. Η *συνολική επιφάνειά* του καλύπτει *2.156,58 τ.μ.* και *εκτείνεται σε δύο επίπεδα* με συνολικό *όγκο 8.094,84 μ³*.

Εικ. 3 Άποψη οικοπέδου του σχολείου

Ο *προσανατολισμός* του κτιρίου, το οποίο έχει *κάτοψη μορφής Γ*, ακολουθεί το σχήμα του οικοπέδου και είναι *νότιος και ανατολικός*. Με το συγκεκριμένο σχήμα και τη χωροθέτηση του κτιρίου στο οικόπεδο, *ο ακάλυπτος χώρος* που χρησιμοποιείται από τους μαθητές δημιουργείται *στο εσωτερικό του οικοπέδου* και απομονώνεται από τους κύριους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού, εξ αιτίας του κτιριακού όγκου.

Το νησί της Λέρου χαρακτηρίζεται από αρμονική συνύπαρξη τριών ως επί το πλείστον αρχιτεκτονικών ρευμάτων, αυτού της *παραδοσιακής νησιώτικης αρχιτεκτονικής* με χαρακτηριστικό τύπο τα λεγόμενα "*πυργόσπιτα*", αυτού του *νεοκλασικισμού*, που παρουσιάστηκε με την δημιουργία του πρώτου ελληνικού κράτους και αυτού της περιόδου της *Ιταλοκρατίας*, η οποία εκτός από τα κτίρια επέδρασε και στην ρυμοτομία του οικισμού του Λακκίου.

Ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά αυτής της αρχιτεκτονικής, τα οποία συναντάμε και στο 2^ο γυμνάσιο Λακκίου, είναι η *λιτή γραμμή*, η *πλαστικότητα των όγκων*, η *χρήση του χρώματος*. Το δείγμα αυτό της αρχιτεκτονικής που χαρακτηρίζεται από *στιλιστική ομοιογένεια*, έχει μείνει γνωστό ως *ιταλικός ρασιοναλισμός* (ορθολογιστική αρχιτεκτονική), και έχει ενσωματώσει στοιχεία από τα σπουδαιότερα ρεύματα της Ευρώπης εκείνης της περιόδου (*βιομηχανική αισθητική, Bauhaus, ευρωπαϊκός μοντερνισμός, κ.α.*), ενώ το συνολικό αποτέλεσμα θα μπορούσε να ιδωθεί ως μείγμα «*μικταριστικής αρχιτεκτονικής*» και νεωτερικιών προοδευτικών τάσεων μεσοπολέμου.

Το γυμνάσιο Λακκίου, είναι όπως προαναφέρθηκε σχετικά *νεόδμητο*, εκτός δε αυτού έπρεπε να ικανοποιήσει και τις χρηστικές απαιτήσεις ενός σύγχρονου σχολείου. Ωστόσο, και δεδομένου ότι ολόκληρος ο οικισμός του Λακκίου κατασκευάστηκε από τους Ιταλούς ως έδρα των επιχειρήσεών τους, στον κτιριακό του όγκο συναντάμε όλα εκείνα τα *χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής της περιόδου: το διώροφο του κτίσματος, μεγάλες και αδρές επιφάνειες, σύνθεση γεωμετρικών όγκων και σχημάτων, ευρεία χρήση της καμπύλης, μεγάλα ανοίγματα χωρίς διακοσμητικά στοιχεία.*

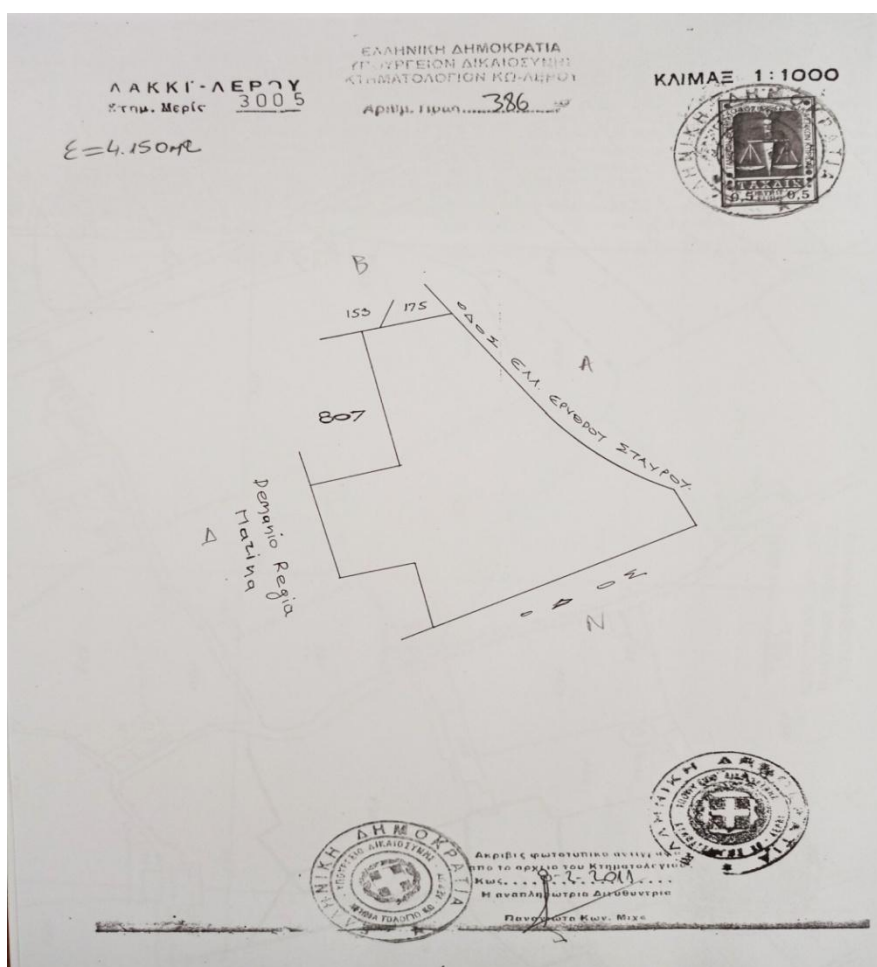

Εικ. 4. Άποψη των δύο πτερύγων του κτιριακού συγκροτήματος και του προαύλιου χώρου από το εσωτερικό του οικοπέδου

Η *ακμή* συγκεκριμένα των δύο πτερύγων, διαμορφώνεται σε *δύο επίπεδα* και καταλήγει σε *ημικυλινδρικό όγκο* που παντρεύεται αρμονικά με την *κυβική μορφή της νότιας πτέρυγας*,

στοιχείο που συναντάμε σε άλλα κτίρια της ιταλικής περιόδου, όπως στο κινηματοθέατρο, αγοράς. Εν γένει θα μπορούσε να ειπωθεί ότι αν και δεν αντιγράφει τα χαρακτηριστικά κτίσματα της αρχιτεκτονικού ιδιώματος, διαθέτει στοιχεία όπως, η κυβιστική διάθεση, ο λανθάνοντας κλασικισμός, τα μεγάλα οριζόντια ανοίγματα και ο όπου ήταν δυνατόν κατακερματισμός των όψεων σε επιμέρους τμήματα.

Στην ταυτότητα του κτιρίου συντελεί και το ρυμοτομικό σχέδιο του οικισμού με τους ευρείς δρόμους και την ανάπτυξη σε έκταση, που επιτρέπει την προβολή και ανεμπόδιστη αποτύπωση στο μάτι των καθαρών όγκων κάθε οικοδομικού τετραγώνου, με τρόπο ώστε κάθε κτίριο να διαθέτει την δική του **Τ Α Υ Τ Ο Τ Η Τ Α**.

Εικ. 5. Κτηματογραφικό διάγραμμα

Αρχειακό υλικό 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου)

Πηγή: Ήσυχος, Δ. (2015), *Η πόλη του Λακκιού της Λέρου, La citta di Portolago – Η αρχιτεκτονική σχεδίαση και η επιρροή του ρασιοναλισμού στα έργα των Ιταλών στη Νήσο Λέρο*. Αθήνα 2015.

3 Περιγραφή Χώρων – Αιθουσών 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου

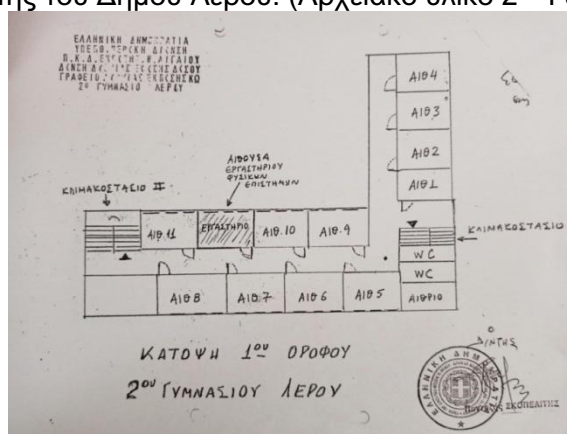
Το «2^ο Γυμνάσιο Λέρου – Απόστολος και Ελευθέριος Ευαγγέλου» διαθέτει συνολικά δώδεκα (12) χώρους για τους 100 μαθητές/τριες του. Επίσης χρησιμοποιεί από κοινού με το 1^ο Ημερήσιο ΕΠΑΛ Λέρου, με το οποίο συστεγάζεται, την αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, χωρητικότητας 140 ατόμων και επιφάνειας 158,5 m² που βρίσκεται στο ισόγειο.

Οι έξι (06) από τους δώδεκα (12) συνολικά χώρους αποτελούν αίθουσες διδασκαλίας, χωρητικότητας 25 μαθητών/τριών, επιφάνειας 49 m² και βρίσκονται στον πρώτο (1^ο) όροφο. Η ονομασία των παραπάνω αιθουσών, όπως φαίνονται στην κάτοψη του 1^{ου} ορόφου (εικ. 6) είναι οι εξής: Αίθουσα 2, Αίθουσα 3, Αίθουσα 4, Αίθουσα 5, Αίθουσα 6.

Δύο αίθουσες, στις οποίες βρίσκονται τα τμήματα της Γ΄ Τάξης, έχουν διαδραστικό πίνακα, ενώ όλες οι αίθουσες διδασκαλίας διαθέτουν ενεργή πρίζα πρόσβασης στο διαδίκτυο και σταθερό βιντεοπροβολέα. Στον 1^ο όροφο υπάρχει επίσης το εργαστήριο Πληροφορικής και Φυσικών Επιστημών εξοπλισμένο με 10 σταθερούς σταθμούς εργασίας, περιφερειακές συσκευές, όπως εκτυπωτής, σκάνερ και βιντεοπροβολέας. Τέλος υπάρχει και το WC μαθητών/τριών.

Στο ισόγειο βρίσκονται το γραφείο της Διευθύντριας 24,85 m² και δίπλα από αυτό το γραφείο των Εκπαιδευτικών 17,25 m². Τέλος το σχολείο διαθέτει βιβλιοθήκη, επιφάνειας 49 m², στο χώρο της οποίας πραγματοποιούνται επίσης τα μαθήματα των Τμημάτων Ένταξης, όπως επίσης και χώρο που λειτουργεί ως αρχείο.

Εικ. 6. Κάτοψη 1^{ου} ορόφου. Το σχολείο βρίσκεται υπό την οικονομική εποπτεία του Οργανισμού της Δευτεροβάθμιας Σχολικής Επιτροπής του Δήμου Λέρου. (Αρχειακό υλικό 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου)

4 Μετονομασία του 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου»

Το 2ο Γυμνάσιο Λέρου μετονομάστηκε σε «**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ**» σύμφωνα με την υπουργική απόφαση Υ.Α.49636/Δ2/ΦΕΚ1145/3-4-2017, ύστερα από εισήγηση της Δ/ντριας Κας Κιαννιέ Ευαγγελίας προς το Σχολικό Συμβούλιο του 2ου Γυμνασίου Λέρου, το Δημοτικό Συμβούλιο και τη ΔΔΕ Δωδ/σου.

Η προσωνυμία «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ» που έλαβε το 2^ο Γυμνάσιο αποτελεί φόρο τιμής σε δυο εξέχουσες προσωπικότητες της Λέρου, οι οποίοι τίμησαν με τη δράση τους εν καιρώ πολέμου και ειρήνης αντίστοιχα τόσο την ιδιαίτερη πατρίδα τους αλλά και ολόκληρο το ελληνικό έθνος.

Σύμφωνα με την εισήγηση της Διευθύντριας του 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου προς τα μέλη του Σχολικού Συμβουλίου, όπως αυτή καταγράφηκε στην Πράξη 2^η/ 5-12-2016, αναφέρονται τα παρακάτω: «*Οι Λεριοί ήρωες δε θα πρέπει να μένουν στην αφάνεια, αλλά η δράση, η προσφορά τους και ο θάνατός τους υπερασπίζοντας ιδανικά της πατρίδας θα πρέπει να αποτελέσουν φωτεινό παράδειγμα και άσβεστη μνήμη. Χρέος μας ως εκπαιδευτικοί είναι να μεταλαμπαδεύσουμε στις επόμενες γενεές τα ιδανικά της Πατρίδας, της Θρησκείας και της Οικογένειας, για τα οποία σε ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής μας οφείλουμε να αγωνιζόμαστε μέχρι θανάτου.*»

Σε άλλο σημείο της Πράξης επισημαίνεται ότι η πρόταση που κατατέθηκε στο Σώμα για την απόδοση της εν λόγω προσωνυμίας στο Σχολείο είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία του Υπουργείου Παιδείας (Γ1/20521/25-02-2008) και πιο συγκεκριμένα διατυπώνεται η θέση ότι «*θα είναι δηλωτική της ιστορικής παράδοσης του τόπου μας, καθώς αναφέρεται σε δύο πρόσωπα που προσέφεραν αναγνωρισμένες και αξιόλογες υπηρεσίες στο Έθνος μας και αποτελούν πρότυπα για τις επόμενες γενιές.*»

Τέλος δηλώνεται ότι προκειμένου να καταστούν σαφείς στη μαθητική κοινότητα οι στόχοι της προσωνυμίας «2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΕΡΟΥ – ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ» θα πραγματοποιηθούν εντός του σχολικού προγράμματος παιδαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, ώστε να κρατήσουν ζωντανή στη μνήμη των μαθητών/τριών της τοπικής κοινωνίας τη δράση και το θάνατο των δυο ηρώων, οι οποίοι λειτούργησαν ως υπόδειγμα θάρρους, πατριωτισμού και αυταπάρνησης.

5 Βιογραφικό σημείωμα Απόστολου Ευαγγέλου

Απόστολος Ευαγγέλου

❖ Τόπος καταγωγής, έτος γέννησης, έτος θανάτου

Ο Απόστολος Ευαγγέλου γεννήθηκε στη Λέρο το 1915 από μια φτωχική οικογένεια. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο του νησιού έχοντας ήδη κερδίσει τη διάκρισή του ως μαθητής τόσο για την άριστη επίδοσή του όσο και για το ανήσυχο πνεύμα του. Παρ' όλες τις αντιξοότητες κατάφερε εργαζόμενος σκληρά να σπουδάσει στη φυσικομαθηματική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και να διοριστεί μετά την αποφοίτησή του στην Πάτρα. Πέθανε μαρτυρικά το 1942 σε ηλικία 27 ετών.

❖ Πολεμική δράση

Όντας ακόμη φοιτητής κατά τη διάρκεια καλοκαιρινής του διαμονής στη Λέρο πέρασε μπροστά από τον ναύαρχο Ιταλό Διοικητή Μπερτονέλλι στην Πλατεία του Πλατάνου, χωρίς να τον χαιρετήσει, με αποτέλεσμα να διωχθεί στην Αθήνα και να του απαγορευτεί η επιστροφή στη γενέτειρά του.

Η ενεργός εμπλοκή του στα πολεμικά γεγονότα της εποχής ξεκίνησε με τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, όπου βρέθηκε στην πρώτη γραμμή, αφού προηγουμένως κατατάχθηκε στο Σύνταγμα Δωδεκανησίων. Πήρε μέρος σε όλες σχεδόν τις μάχες που διεξήχθησαν στα βουνά του Μοράβα και του Ιβάν, της Κάμιας της Τρεμπεσίνας και της Μάκρας. Με την κατάρρευση του μετώπου βρέθηκε στη Μέση Ανατολή και ύστερα από την εκπαίδευσή του ως κομάντος και ασυρματιστής στη Σχολή «102» της Χάιφα, έφτασε μετά από δική του επιμονή στην κατεχόμενη Ελλάδα και ειδικότερα στην Κρήτη το 1942.

Η εκεί δράση του μαζί με τον ανθυπολοχαγό Βανδουλάκη και τον συνταγματάρχη Παπαδάκη, αρχηγό της αντίστασης στο Ρέθυμνο στο τομέα της κατασκοπίας και της αποστολής απόρρητων πληροφοριών στους συμμάχους στην Κύπρο και το Κάιρο, συνοδεύτηκε γρήγορα από επιτυχίες. Έτσι οι Γερμανοί υπέστησαν καίρια πλήγματα από επιθέσεις βρετανικών αεροσκαφών και συμμαχικών υποβρυχίων, τα οποία ειδοποιούνταν έγκαιρα από την ομάδα του Ευαγγέλου.

Πολύ σημαντική επιτυχία ήταν η υποκλοπή ενός άκρως απόρρητου τηλεγραφήματος του Γερμανού στρατάρχη Έρβιν Ρόμμελ προς τον διοικητή της Κρήτης Αλεξάντερ Αντρέ. Σύμφωνα με αυτό ο Ρόμμελ γνωστοποιούσε την πρόθεση του να σταματήσει για λίγες μέρες την επίθεσή του στην Αλεξάνδρεια περιμένοντας τον ανεφοδιασμό του από την Κρήτη. Η αποστολή της παραπάνω πληροφορίας από τον μυστικό ασύρματο του Ευαγγέλου μεταβιβάστηκε στον Άγγλο αρχιστράτηγο Ωκινλεκ, οποίος είχε αναλάβει τη διοίκηση της 8^{ης} Στρατιάς των Βρετανών στην Αίγυπτο. Τότε η απόφαση που ελήφθη ήταν η αεροπορική επίθεση των Συμμάχων στη γερμανική νηοπομπή ανεφοδιασμού του Ρόμμελ από την Κρήτη, η οποία οδήγησε τελικά στην ήττα του τελευταίου στην Αίγυπτο.

Θορυβημένοι οι Γερμανοί άρχισαν τις ανακρίσεις και τους ελέγχους προς αναζήτηση των υπευθύνων Ελλήνων πληροφοριοδοτών. Έγιναν αλλεπάλληλες συλλήψεις μέχρι που οι Γερμανοί οδηγήθηκαν, κατόπιν προδοσίας, στον Απόστολο Ευαγγέλου. Συνελήφθη μαζί με την ομάδα του και υπέστη επί ένα μήνα σκληρά βασανιστήρια, που περιελάμβαναν, μεταξύ των άλλων, το ξερίζωμα των νυχιών του και τη ρίψη καυτού λαδιού στο σώμα του. Ωστόσο παρά τα μαρτύρια που υπέστη δε λύγισε, ούτε όταν τον έβαλαν να σκάψει ο ίδιος το λάκκο του. Αντίθετα, την ώρα που τον πυροβόλησαν φώναξε δυνατά: «[Έτσι πεθαίνουν οι Έλληνες! Ζήτω η Ελλάδα!](#)».

Πηγές: Προσωπικό αρχείο του φιλολόγου Ήσυχου Μ.

Σαμάρκος, Μ. *Λέρος Η Μέλτα του Αιγαίου - Χρονικό 1912-1948*, Ειδική Ολοκληρωμένη Δράση Λέρου, Αθήνα 2001.

Εικ. 7. Η προτομή του Απόστολου Ευαγγέλου στην αριστερή πλευρά της εισόδου του 1^{ου} Γυμνασίου – Μπελλένειου Γυμνασίου Λέρου.

Εικ. 8. Η πρόσοψη του 1^{ου} Γυμνασίου – Μπελλένειου Γυμνασίου Λέρου. Στην αριστερή πλευρά της εισόδου βρίσκεται η προτομή του Απόστολου Ευαγγέλου, ενώ στη δεξιά πλευρά η προτομή του ιδρυτή του Σχολείου, του Παρίση Μπελλένη.

⑥ Βιογραφικό σημείωμα Ελευθέριου Ευαγγέλου

Ελευθέριος Ευαγγέλου

❖ Τόπος καταγωγής, έτος γέννησης, έτος θανάτου

Ο Ελευθέριος Ευαγγέλου του Χριστοδούλου γεννήθηκε το 1980 και ήταν Λεριός στην καταγωγή. Αποτελεί γόνο της ίδιας οικογένειας και ειδικότερα ήταν ανιψιός του Αποστόλου Ευαγγέλου. Σκοτώθηκε στις 11-2-2016 στην περιοχή της νήσου Κινάρου.

❖ Η θητεία του στο Πολεμικό Ναυτικό

Αποφοίτησε από τη Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών και είχε αποκτήσει το βαθμό του ανθυπασπιστή του Πολεμικού Ναυτικού. Ειδικεύτηκε ως συντηρητής ηλεκτρικών - ηλεκτρονικών συσκευών, στον εξοπλισμό ελικοπτέρων επίπλοιων φορέων, ενώ παράλληλα υπήρξε χειριστής και ελεγκτής συσκευών ελικοπτέρων AB -212. Διακρίθηκε με μετάλλιο Ευδοκίμου Υπηρεσίας.

Στις 11-2-2016 το ελικόπτερο του Πολεμικού Ναυτικού AB-212, στο οποίο επέβαινε με δύο άλλους αξιωματικούς, συνετρίβη σε απόκρημνη περιοχή της νήσου Κινάρου, ενώ βρισκόταν σε διατεταλμένη στρατιωτική αποστολή.

Η ελληνική πολιτεία του απένειμε μετά θάνατον τον βαθμό του πλοιάρχου ως αναγνώριση της θυσίας, της στρατιωτικής ευσυνειδησίας και του πατριωτισμού που επέδειξε. Τραγική ειρωνεία αποτέλεσε για τον ίδιο το γεγονός ότι ο θάνατός του συντελέστηκε απέναντι ακριβώς από την αγαπημένη του Λέρο. Πέθανε σε ηλικία 36 ετών, αφήνοντας πίσω του το 6χρονο παιδί του και την οικογένειά του.

Ψηφιακή Πηγή: <https://www.hellenicnavy.gr/>

7 Παράρτημα

Α . Φωτογραφίες των εξωτερικών χώρων του σχολείου

Εικ. 9. Εξωτερική ανατολική πλευρά

Εικ. 10. Ανατολική είσοδος

Εικ. 11. Ανατολική είσοδος

Εικ. 12. Εξωτερική ανατολική πλευρά – Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων

Εικ. 13. Εξωτερική ΝΑ πλευρά – Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων

Εικ. 14. Νότια Είσοδος

Εικ. 15. Νότια Εξωτερική Πλευρά

Εικ. 16. Νότια Εξωτερική Πλευρά

Εικ. 19. Ανατολική πτέρυγα του κτιρίου και τμήμα του προαυλίου. (Στον 1^ο όροφο διακρίνονται οι αίθουσες του Γυμνασίου ενώ στο ισόγειο οι αίθουσες του 1^{ου} ΕΠΑΛ Λέρου)

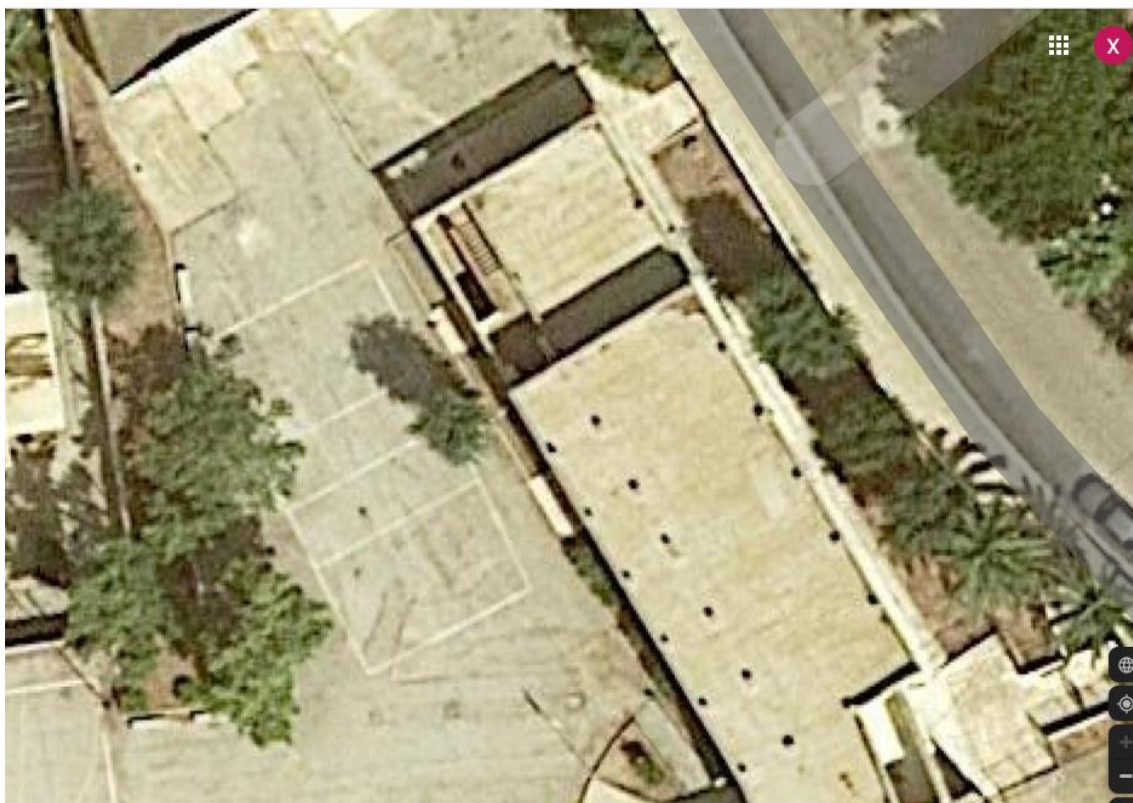
Εικ. 20. Νότια πτέρυγα κτιρίου και τμήμα του προαυλίου. (Στον 1^ο όροφο διακρίνονται οι αίθουσες του Γυμνασίου και του 1^{ου} ΕΠΑΛ Λέρου ενώ στο ισόγειο οι αίθουσες του 1^{ου} ΕΠΑΛ Λέρου)

Εικ. 21. Νοτιοδυτική γωνία κτιρίου και τμήμα του προαυλίου.

Εικ. 22. Προαύλιο – Γήπεδο μπάσκετ

Εικ. 23. Προαύλιο – Γήπεδο βόλεϊ

7 Παράρτημα

Β Φωτογραφίες των εσωτερικών χώρων του σχολείου

Εικ. 24. Βιβλιοθήκη (Τα βιβλία της βιβλιοθήκης προέρχονται από αγορές και από δωρεές οργανισμών, φορέων, ιδιωτών καθώς και από αποστολές του Υπουργείου Παιδείας.)

Εικ. 25. Γραφείο 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου

Εικ. 26. Γραφείο 2^{ου} Γυμνασίου Λέρου

Εικ. 27. Γραφείο Καθηγητών

Εικ. 28. Αποθήκη – Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων (Εκδηλώσεων)

Εικ.29. Εσωτερικός χώρος αίθουσας πολλαπλών χρήσεων

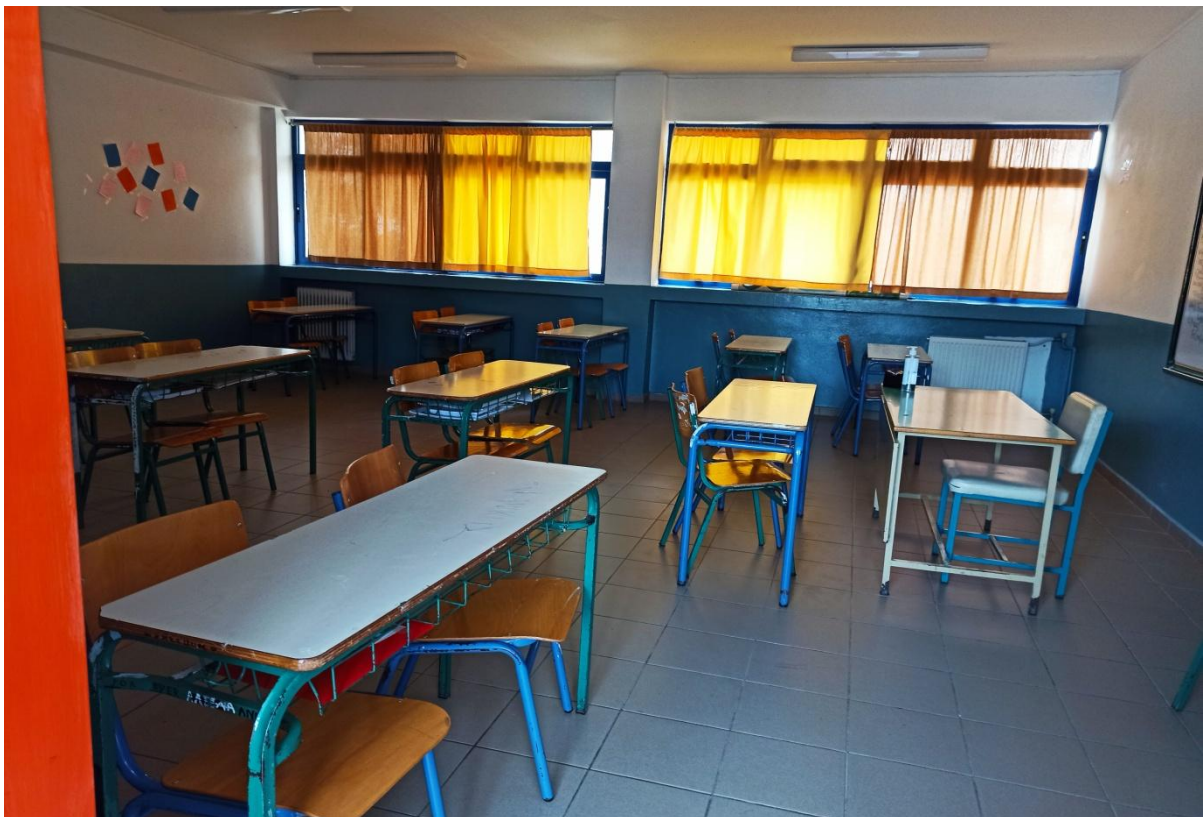
Εικ. 30. Ανατολική – Νότια Είσοδος

Εικ. 31. Κλιμακοστάσιο

Εικ. 32. Αίθουσα Α1 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 33. Αίθουσα Α1 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 34. Αίθουσα Α2 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 35. Αίθουσα Α2 Τμήματος (λεπτομέρεια: Μνημείο πεσόντων του αντιτορπιλικού “ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ” που βυθίστηκε στις 26 Σεπτεμβρίου 1943 στον όρμο Λακκί της Λέρου από γερμανικά αεροσκάφη. Στο κέντρο διακρίνεται η προτομή του κυβερνήτη Γεώργιου Μπλέσσα. Το “ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ” ήταν το πρώτο θύμα της μάχης της Λέρου, η οποία κορυφώθηκε με την αποβίβαση χερσαίων γερμανικών δυνάμεων στο νησί στις 12 Νοεμβρίου του 1943.)

Εικ. 38. Αίθουσα Β1 Τμήματος (λεπτομέρεια: Μνημείο πεσόντων του αντιτορπιλικού “ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ”)

Εικ. 39. Αίθουσα Β2 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 40. Εσωτερικός διάδρομος 1^{ου} ορόφου της νότιας πτέρυγας. (Στη δεξιά πλευρά φαίνονται τα Τμ. Α2 και Β1 και στην αριστερή το Τμ. Β2 και το εργαστήριο Η/Υ και Φυσικών Επιστημών). Στο βάθος διακρίνονται οι αίθουσες του 1^{ου} ΕΠΑΛ Λέρου)

Εικ. 41. Εσωτερικός χώρος εργαστηρίου Η/Υ

Εικ. 42. Λεπτομέρεια παραθύρου στην αρχή του διαδρόμου του 1^{ου} ορόφου.

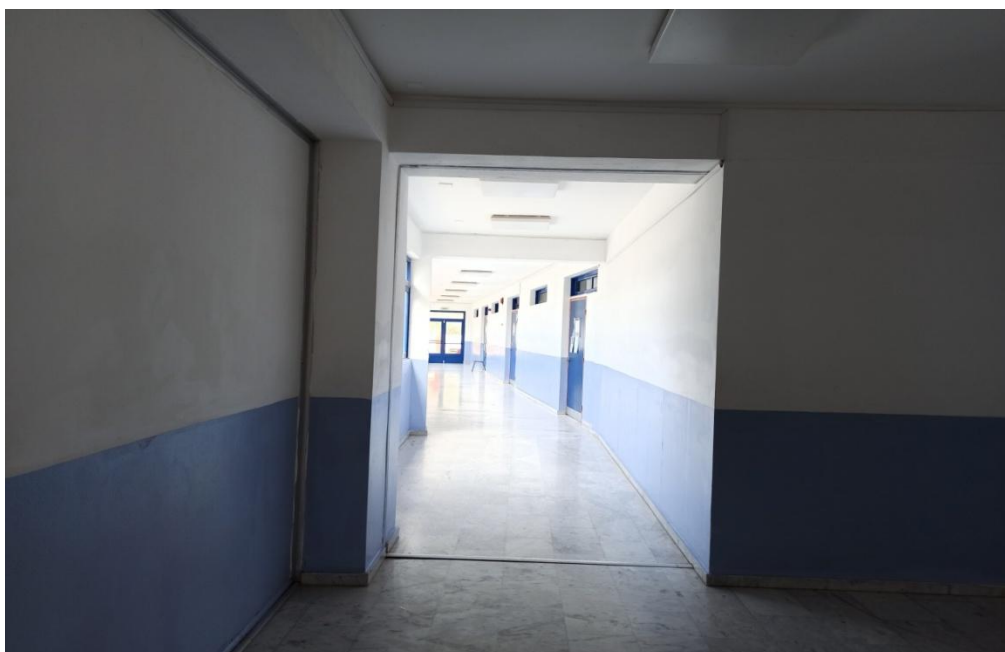
Εικ. 43. Αίθουσα Γ1 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 44. Αίθουσα Γ1 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 45. Αίθουσα Γ2 Τμήματος (1^{ος} όροφος)

Εικ. 46. Εσωτερικός διάδρομος 1^{ου} ορόφου ανατολικής πτέρυγας. (Στην αριστερή πλευρά του διαδρόμου διακρίνονται τα Τμ.. Α1, Γ2 και Γ1).

21/9/2020: Συμμετοχή του σχολείου στην «Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 2020»

Βιβλιογραφία

---

1. Σαμάρκος, Μ. *Λέρος Η Μέλιτα του Αιγαίου - Χρονικό 1912-1948*, Ειδική Ολοκληρωμένη Δράση Λέρου, Αθήνα 2001.
2. Ήσυχος, Δ. (2015), *Η πόλη του Λακκιού της Λέρου, La città di Portolago – Η αρχιτεκτονική σχεδίαση και η επιρροή του ρασιοναλισμού στα έργα των Ιταλών στη Νήσο Λέρο*. Αθήνα 2015.
3. Προσωπικό αρχείο του φιλολόγου Ήσυχου Μ.

Αρχειακό Υλικό

Αρχειακό υλικό 2ου Γυμνασίου Λέρου – Απόστολου και Ελευθέριου Ευαγγέλου.

ΤΕΛΟΣ